

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij
o skupnem vzgojnem delovanju domače
biše in šole.

Napisal
Anton Kosi,
učitelj v Središči.

Druga, po vsem predelana, popravljena
in pomnožena izdaja.

V Ljubljani, 1894.

V založbi pisateljevi.
Natisnila „Katoliška Tiskarna“.

Cena jednemu izvodu je 12 kr.

25 iztisov velja 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gld., 100 izvodov 9 gld.

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij o skupnem vzgojnem delovanju
domače hiše in šole.

Napisal

Anton Kosi,

učitelj v Središči na Štajerskem.

Druga, po vsem predelana, popravljena
in pomnožena izdaja.

V Ljubljani, 1894.

Samozaložba. — Tisk Katoliške Tiskarne.

„Popotnik je človek na svetu. Srečno svojo pot hoditi ima mladino dobra šola učiti — dobra šola za življenje.“ Toda: „Svet se po samih šolah ne zboljša, *ako stariši doma pravega dna ne položijo, gospodarji in gospodinje učiteljem ne pripomorejo.* Učitelji v šoli otrokom nauke v glavo, sv. kreposti v srce sadijo, polivati in pleti jih pa morajo oskrbniki doma.

Ant. Martin Stomšek.

Uvod.

Pogled majhnega v zibki ležečega otroka vzbuja v skrbni materi, v dobrem očetu sto in sto mislij. „Kaj bode iz mojega otroka! Ali bode kedaj vreden in spoštovan ud človeške družbe, ali bode brez težav in nadlog, skratka: ali bode kedaj srečen časno in večno?“

Blagor, stokrat blagor otroku, kojega roditelja navdajajo jednake misli. Blagor pa tudi tebi, dragi oče, mila mati, ako zadeneš pravo pot, ki dovede tvojega otroka kedaj do časne pa tudi večne sreče! Saj je vendar sreča, katero priskrbijo stariši s pametno vzgojo svojim otrokom, v prav ozki zvezi tudi sreča starišev samih. Resnične so besede velikana slovenskih pedagogov*) nepozabnega nam škofa A. Martina Slomškega, ki so dejali: „Preljubi očetje in matere! Sreča ali nesreča prihodnjih dni v vaših rokah leži, in to so vaši otroci. Kakor jih boste izredili — take čase, slabe ali dobre bomo imeli mi — šibo krvavo, ali zlato krono pa vi po svojih otrocih!“

Res je sicer, da je ljubezen do otrok, katero je Bog starišem v srce zasadil, prva učiteljica vzgoje. Ali kako često se spremeni prava ljubezen starišev v napačno, pretirano, takoimenovano opično! Ta pa otroka, žal, le pogubi, namesto, da bi ga osrečila.

Vprašajmo se sedaj: kako se pripravi in zagotovi otroku bodoča sreča?

Že slišim tù nekoliko starišev, ki mi porekó: „Najboljše sredstvo, doseči zemeljsko srečo, je denar — denar

---

*) Beseda „pedagog“ pomeni znanstveno ali strokovnajaško naobraženega vzgojnika mladine.

je „sveta vladar“, kdor je bogat, temu se gotovo ne godi slabo. Ko bi torej mogel zapustiti svojemu otroku prav veliko premoženja, uverjen sem, da se mu bode kdaj bolje godilo, kakor sedaj nam.“

Toda moti se, kdor misli, da le bogastvo jedino more zagotoviti otroku srečno in veselo prihodnjost. Ne rečem sicer, da bi bila misel o skrbi za posvetno blago čisto napačna. Zakaj lepo in hvalevredno je, ako poskrbé stariši svojim otrokom tudi za primerno doto, vendar najboljša dota in največji zaklad, kateri sploh morejo zapustiti stariši svojim otrokom, je pametna vzgoja.

Čitatelj moj dragi! Ali ti je znan življenjepis papeža Siksta V.? Ali veš, da je ta, pozneje tako visoki dostojanstvenik, kot deček zeló ubogih starišev pasel v svojih otroških letih svinje? In kaj je pomoglo Srečku — tako mu je bilo namreč ime — do tako velikega dostojanstva, do najvišje službe in časti, katero sploh more kdo na zemlji doseči? Lepo vedenje, dobra svojstva, katera sta vzbujala v njem pametna roditelja z modro vzgojo.

Temu nasproti pa nam priča sto in sto dogodbe iz vsakdanjega življenja, kako iz otrok najpremožnejših roditeljev ne postane često nič kaj prida, ako se jim ni poskrbelo že v prvi mladosti tudi za dobro vzgojo.

Samo s posvetnim blagom torej ne postavimo pravega temelja zemeljski sreči svojih otrok, ako jih vrh tega še lepo ne vzgojimo. Dà, resnične so tudi tù besede preblagega nam Slomškega: „Stariši, ki svojim otrokom le za posvetno blago skrbijo, jim hišo sreče na pesek zidajo. Blago starišev zgine kakor jutranja megla; samo dober nauk, modra glava in pa žlahtno srcé človeku ostane, tega mu nobena nesreča ne vzame:“

**Prebrisana glava in pridne roké
So večje bogastvo ko zlate goré!“**

O vzgoji sploh; nje razdelitev med rodovino in šolo.

„Otroci so žlahtno sadunosno drevje v božjem vrtu, katero je Oče nebeški starišem in učiteljem v izrejo dal. Kar izredijo, to imajo: trnje ali pa žlahtne sadunosnike.“

Slomšek.

Slaboten, telesno in duševno nerazvit se porodi človek na svet. Sam sebi prepuščen, kmalu bi zopet žalostno preminil. Vendar ljubezen starišev ali njih namestnikov priskoči majhnemu otroku takoj na pomoč, vsprejme ga v svojo skrb, varuje, goji in vodi ga z največjo potrpežljivostjo, da more živeti in se razvijati.

Sprva se skrbi otroku izključljivo le za njegov telesni razvitek, t. j. za telesno rast in zdravje. In tako je tudi prav, zakaj že stari národi so poznali izrek, ki pravi, da „le v zdravem telesu prebiva tudi zdrava duša“. Pomen tega izreka nam prav lepo pojasnjujejo besede Slomšekove, ki slovó: „Zdravje telesa in duše sta si najbližja soseda, zakaj pod jedno streho prebivata. Je telo bolno, ni duša vesela, je duša v kaki hudi strasti, tudi telo kmalu peša.“

Kadar pride otrok že nekoliko k telesnej moči, kaže polagoma tudi svoje duševne zmožnosti. Tudi te je treba vsestranski razvijati.

Z razvijanjem telesnih in duševnih močij napravljamo iz nezmožnega in slabotnega bitja, kakoršno je začetka otrok, samostalnega človeka. Ta bodi v poznejšem življenju koristen in delaven član človeški družbi; svobodno in samostojno naj izpolnjuje dolžnosti do Boga, do bližnjega in do samega sebe ter naj po tej poti doseže enkrat svoj večni cilj, izveličanje v Bogu.

Delovati na otrokove telesne in duševne moči in zmožnosti tako, da ga vzposobimo, da more doseči kdaj svoj namen, časni in večni, pravi se vzgojevati. Osebe, ki vzgojujejo nedoraslega človeka, imenujemo vzgojnik^e, vzgojitel^{je} ali odgojitel^{je}.

Prva in od Boga določena vzgojnika sta oče in mati, in domača hiša prvo, a tudi najiminitnejše vzgojilišče. Srečen, presrečen je otrok, ki ima v resnici dobre, pobožne in skrbne stariše, ki se zavedajo svoje prevzvišene naloge in lepo vzgajajo svoje otroke. Temeljni kamen, kateri položijo taki stariši za zemeljsko in večno srečo svojega otroka, je trden in močen; nanj se lahko naslanja dete zmirom in povsod, v vseh okolščinah poznejšega življenja.

Vzgoja je toliko stara kakor človeški rod, četudi ni ostala vedno in v vseh časih jednaka. Vse na svetu napreduje, in tako je tudi z vzgojo otrok. Čas, v katerem živimo, zahteva od vsakega posameznega uda človeške družbe vse kaj drugega, kakor n. pr. doba ali čas starih Rimljanov, ali pa — da ne segam tako daleč nazaj v preteklost — čas pred kakimi 50. leti. Izreki, kakor: „V diru časa vtone, kdor ž njim ne plava“ ali pa: „Kdor s časom ne hoptá, naj skoči v stran, da ga ne po-teptá“, nikakor niso brez pomena in silijo vzgojnika, da se ozira pri svojem delovanju kolikor mogoče tudi na važno načelo, glaseče se: Vzgoja otrok naj bode času primerna, strinjajoča se z božjimi zakoni.

Da se tedaj zahteva dandanes od gojenca marsikaj, kar se nekdej ni zahtevalo, je to čisto naravno. Saj je dandanes tudi svet drugačen, med katerim bode treba gojencu, ko doraste, živeti.

Velika je v obče dandanes človeštvu naloga, torej tudi naloga vzgoji. Stariši, ki so glavni vzgojniki, bi jej sami težko mogli popolnoma zadostiti. Nekaj radi tega ne, ker večina roditeljev nima za ta važni posel dovoljne zmožnosti, nekaj pa jih tudi ovira pri tem skrb in borba za vsakdanji kruh. Domača vzgoja sama na sebi bi torej ne mogla doseči vzgojnega namena. V tem oziru potrebuje nekakega dopolnila.

To je spoznala človeška družba, kakor sta cerkev in država, ter je vzela vzgojo, h kateri prištevamo tudi pouk, v svoje varstvo. V primernih napravah, katerim se pravi „šola“, nadaljujejo strokovnjaško nabražene osebe to, česar ne morejo storiti stariši. S tem pa ni rečeno, da odvzame šola sè svojimi učitelji starišem od otrokove šeste dôbe naprej celo breme vzgojevanja, in da se starišem za vzgojo svojih otrok zdaj ni več treba brigati. „Učitelji v šoli otrokom nauke v glavo, svete kreposti v srcé sadijo, polivati in pleti jih pa morajo oskrbniki doma.“

Šole najdemo pri vseh omikanih národih. Kjerkoli je ljudstvo duševno že nekoliko bolj razvito, priznava se velika važnost in potreba tega vzgojnega zavoda. Šola je prva, ki pomaga otroku, da pregleda razne razmere življenja. Tu se navadi otrok, da se čuti in vede kot ud človeške družbe. Ljudska šola je tisti kraj, kjer se daje otrokom vseh stanov — revnim in bogatim — prilika, da si prisvojijo potrebne občne omike. Država preskrbi otrokom znanja in spretnosti toliko, kolikor jim je treba za njihovo časno srečo, cerkev pa si prizadeva, naj bi vsi otroci

— njeni vredni udje, dosegli enkrat večno izveličanje. Cerkev in država torej določujeta in vodita vzgojo mladine, in obema v to služi šola.

Ljudska šola nima samo naloge, mladino poučevati, tudi vzgojevati jo mora. Napačno je torej mnenje, da šola razvija samo razum in množi vednosti, zakaj ta naprava bi bila polovičarska, če bi ne prešinjali vsega učiteljevega poučevanja vzgojevalni nagibi. Učitelj doseže pri poučevanju le takrat povoljne uspehe, ako privadi učence reda, poslušnosti, pokorščine, točnosti itd. S tem pa upliva več ali manj blagodejno in blažilno na duha in srcé otrokovo. Tudi ravnanje in vedenje učiteljevo, in oseba učitelja sama, s katero preživi učenec po več ur na dan, ne ostane brez upliva na izobražbo otrokove značajnosti. Učitelj se torej poučujoč in vzgajajoč ravná po načelu: pouk bodi vzgojevalen!

„Dobra šola glavo razjasni in srcé za vse dobro ogreje, in to je šole prvi, sveti namen.“ (A. M. Slomšek.)

A vse to še ne zadošča zdravemu razvoju gojenca. Kakor rastlini za rast ne zadoščata samo zrak in svetloba, temveč mora taista po svojih koreninah še srkati hrano iz zemlje, tako tičijo tudi v domači hiši korenine otrokovega duševnega življenja, sem-le se vračajo vedno in vedno njegove predočbe in misli. Zakaj v domači hiši preživi največ časa, tu preživi otroško dōbo.

Dovolj jasno je tedaj, da ima domača hiša na otroka tudi največji vzgojni upliv, in da je otrok svojina starišev v pravem pomenu besede, četudi prebije precej časa v šolskih prostorih.

Šola je le nadaljevalna odgojnica ali pomočnica starišev in učitelji smo le zavezniki roditeljev, ki težimo ž njim vred po jedinem namenu ali cilju, naj-

višjem in najplemenitejšem, po izobrazbi bodočega zaroda.

Zares lepa, a tudi težavna je naloga, preobraziti otroka v pravega človeka!

Ker si pa skušamo vsako težavno delo kolikor mogoče olajšati in težkoče odpraviti, zato nastane tudi pri vzgojnem delovanju vprašanje, kako si to nalogo olajšati, na kak način doseči lepše in boljše vzgojne uspehe?

Dognana resnica je, da domača vzgoja otrok le tam lepo napreduje, kjer živita oče in mati v lepej slogi in sporazumljenju ter z združenimi močmi otroke vzgojujeta. Tako se more tudi le v oni občini doseči pri vzgoji in pouku kaj posebnega, kjer je med učitelji in stariši lepa sloga in jedinstvo, kjer domača hiša vseskozi podpira učitelja pri njegovem blagem prizadevanju.

Sloga, vzajemno delovanje, torej soglasje med šolo in domom polajšuje delo vzgoje in je prvi pogoj, da se dosežejo ugodni vzgojni uspehi. Neprijazne razmere in pa nesloga med imenovanima napravama ovira in obtežuje vzgojo in je za mladino le pogubonosna.

Pomenljive so torej besede izreka, ki pravi:

„Družina in šola sestrici sta dvě,
Nobena samotno hoditi ne smé.“

In vendar, kako rahla je vez med stariši naše mladine in med učiteljstvom! Pa vprašajmo, kje tiči vzrok tej žalostni resnici?

Da bi šola, v kateri delujejo osebe, ki so posebej za to poklicane in strokovnjaško naobražene ali omikane, ne podpirala domače vzgoje, tega si niti misliti ne moremo. Nasprotno pa nas učé vsakdanje izkušnje, da mnogo roditeljev naše šolske mladé ne le, da šole in učiteljev celó nič ne podpira,

temveč še celó nasprotuje tej prekoristni napravi. To pa ne toliko iz hudobije, kolikor iz odpustljive nevednosti. In če prav se je pri nas v tem oziru že — hvala Bogu — mnogo na bolje obrnilo, vendar še veljajo tù vedno Slomšekove pred kakimi 40 leti zapisane besede, ki se glasé: „Naši ljudje šole premalo obrajtajo, prave skrbi za šolo nimajo in še to na domačem pragu pokvarijo, kar se v šoli dobrega zgodi.“

Dokler tedaj ne pojdejo roditelji in učitelji z roko v roki prijateljski naprej, ne bode imela šolska vzgoja željenega uspeha. Le v slogi je moč, in če komu, tedaj je gotovo nam vzgojiteljem nežne mladine te sloge najbolj potreba.

Da bi se roditelji za svojo deco, za šolo in učitelje nekoliko bolje brigali, da bi se vsaj nekoliko dosegla in utrdila toli potrebna sloga med domačo hišo in šolo, to je gotovo najiskrenejša želja vsakega mladinoljuba, zlasti pa učitelja. In ta želja je potisnila tudi meni peró v roko, da vam podam, predragi stariši, nekoliko migljajev, kako vam ravnati sè svojo deco, ki hodi v ljudsko šolo, da se bode domača hiša v odgoji vedno strinjala sè šolo in z delovanjem učiteljevim.

Bodite uverjeni, goreča ljubezen do premile mladine mi je narekovala pričujoče vrstice; ne zavržite torej mojih nasvetov, saj bodo koristili le vam, in po vas vašemu najdražjemu zakladu — vašim otrokom, vaši hiši, soseski in naši ljubi domovini slovenski.

O pripravi otrok za šolo — predšolska dôba.

„Ni prav otroka s šolo strašiti, rekóč: ‚Če ne boš priden, bom te pa v šolo dal, da te bojo.‘ Dokler se otrok šole boji, se slabo uči; le veselje vsako delo lahko stori. Slomšek.

Prvo, za kar bi mi učitelji stariše gledé na podpiranje šole prosili, je to, da vcepljajo svojim majhnim, za šolo še nesposobnim otrokom v njihova mlada, vsprejemljiva srca veselje do šole ter jih sploh za njo kolikor je mogoče dobro pripravljajo.

Vstop otroka v šolo je njegova prva stopinja v javno življenje, zato ni samo lepo in umestno, temveč celó potrebno, da se otrok za ta vstop prej dobro pripravi. Slovanski pedagog Komenski pravi v svoji knjigi „Materinska šola“, da ravnajo tisti stariši zeló nespametno, ki privedejo svojega otroka v šolo učitelju, kakor ovco k čredi (t. j. nepripravljenega) ter ga potem njemu prepusté, naj se bavi ž njim, kakor mu drago.

Ko bi stariši vsaj nekoliko bolje pomislili, na kako imeniten kraj bodo svojega otroka peljali, gotovo bi ga boljše za šolo pripravljali, kakor se žal to sedaj godí.

„Le čakaj, skoraj pride čas, da bodeš moral v šolo, tam te bodo že učitelj“, ali pa: „O, da bi začel vendar enkrat že v šolo hoditi, tam te bodo že vkrotíli, ti paglavec ti, ničvredni!“

Take in jednake besede slišiš pogosto iz ust neprevidnih starišev. In kaj hočejo stariši s temi žugajočimi besedami? Ničesar drugega, kakor razposaje-

nega in svojeglavnega otroka nekoliko ostrašiti, da bi bil potem pridnejši in pokornejši. Kaj pa povzročijo te besede? Ali morebiti neposlušni otrok sedaj sluša?

Ne vem. Zboji se pač šole in učitelja; zakaj vsled stariševih besedij misli si otrok šolo najhujši pekel in učitelja največjega trinoga, kateri drugo ne dela, kakor deco pretepava. Ni torej čudo, da pride toliko otrok prvokrat v joku v šolo.

In kdo je kriv, da preteče prej mnogo časa, predno se otrok šole in učitelja privadi? Kdo drugi kakor stariši sè svojim nepremišljenim pretenjem in z žuganjem.

Prva naloga starišev je torej, da vcepljajo v otročja srca veselje do šole; zakaj brez veselja otrok do šole je ves učiteljev trud brez uspeha.

Če pa hočejo stariši, da bodo dobili njih otroci veselje do šole, naj o šoli in o učitelju vedno lepo in spoštljivo govoré, zlasti pa, ko se bliža čas, da pojdejo otroci v šolo. Otrokom se naj pripoveduje, kako veselo je v šoli, da pridejo ondi med druge otroke, da se bodo vsi vkup lepo učili. In kako prijetno se je učiti. Učitelj pa so prijazen gospod, ki vsakemu radi povedó in pokažejo, če česar ne zná; seveda malopridne in neposlušne otroke tudi pokregajo in kaznujejo, a ti si to zaslužijo. Pridnih otrok pa ne kregajo in ne kaznujejo, te imajo zeló radi. „Kaj ne, Tonček, ti bodeš rad v šolo hodil? In priden boš tudi! No, potem te bodo gospod učitelj gotovo radi imeli.“

Tako se govori z deco o šoli, a ne jih strašiti z brezovico, katera je tako dolga, da segne ž njo učitelj do zadnje klopi. — Otroku se naj obljubi, da dobi, ko pojde v šolo, novo obleko, lepo torbico, novo knjigo, tablico in kamenček. Teh stvari pa stariši otroku ne smejo dati takoj, ko je kupijo; dobro je kupljene stvari otroku samo pokazati in potem zopet shraniti.

Kaj in koliko pa naj stariši otroka naučijo, predno ga dovedejo v šolo? Tudi tu se premnogokrat napačno ravna. Stariši namreč mislijo: več ko svojega otroka doma naučim, boljše bode v šoli za njega pa tudi za učitelja, kateremu se z mojim otrokom ne bode treba tako mučiti, kakor z drugim, ki še ne zna čisto nič. A ko bi stariši vedeli, kako malo hvaležen jim je včasih za ta trud v šoli učitelj! In zakaj neki to? Zato, ker je bil način (metoda), kako so stariši otroke doma učili, kriv in napačen. S to krivo metodo pa niso naučili stariši otroka čisto nič, ampak so ga le zmotili. Tak učenec pa napravlja učiteljem v šoli mnogo več težav in sitnostij, kakor drugi, ki še knjige nikdar v rokah ni imel.

Nekateri otroci znajo, ko pridejo prvič v šolo, že po cele strani „Abecednika“ „dobro“ čitati. In kakó še-le pišejo in računijo! Celi „einmaleins“ že znajo na pamet. Tako rečejo namreč stariši, ko dovedejo otroka v šolo. A če se prepričaš, je-li temu res tako, uveriš se, da zna otrok res po cele strani „Abecednika“ prav dobro iz glave, mej tem, ko še dotičnih črk prav ne pozna. Takovo znanje otrokovo pa je brez vsake vrednosti.

Prav je imel oni stari učitelj, ki je pripovedoval starišem, ki so mu svoje otroke hvalili, češ, koliko šolskih rečij že znajo, lepo povestico o godcu, ki je učil na citre. Ta godec je baje rekel: „Kadar pride k meni kak učenec, ki nič ne zna, tirjam za poučevanje pet goldinarjev, če pa že kaj zna, pa deset.“ In če so ga vprašali, zakaj takó, djal je: „Pet goldinarjev zahtevam, da ga učim, in pet, da ga odvadim, kar prav ne zna!“

Pusti torej raje čitanje, saj tega se otrok v šoli itak igraje nauči, če ni že preveč zabite glave. Uči ga raje, da se bode znal prav pokrižati in „očenaš“

moliti*), da ne bode v šoli, ko se mu reče, naj se lepo pokriža, po čelu vrtal in ob straneh obraza z roko krilil, namesto, da bi se lepo pokrižal.

Tu gotovo poprašaš: „Ali tedaj svojega otroka ne smem prej, ko ga pošljem v šolo, ničesar drugega učiti, kakor pokrižati se in ‚očenaš‘ moliti?“ Na to vprašanje ti odgovorim: „Iz knjige čisto nič, druga če pa lahko mnogo.“ Razgovarjaj se s svojim otrokom, kadarkoli utegneš in sicer prav mnogo — seveda le po otročje, t. j. o takih stvareh, katere more zapopasti otročji um. Pazi zlasti, da bode otrok na vsako vprašanje razločno odgovoril ter da bode tudi naročila drugih ljudi natančno povedal. Če je bil na ulici, vprašajmo ga, kaj je videl; če se ž njim pogovarjamo, ne sme se zmotiti, ako bi ga tudi kaj motilo. Na tak način postane otrok gospodar svojih čutov — uči se gledati, poslušati, pa tudi razločno govoriti. Vse to pa podpira pouk bistveno ter kasneje v šoli otroku mnogo koristi.

Pripoveduj svojemu otroku tudi kratke povestice**), uči ga primernih pesmic i. t. d. Seveda je

*) One stariše, kateri imajo lepo navado, da že pred šolsko dōbo učijo otročiče mali katekizemček, t. j. najpoglavitejšje nauke naše sv. vere, opozarjam pri tej priliki na članek „Kakó otrokom pomagati pri učenju krščanskega nauka“ v 6. letniku „Krščanskega Detoljuba“, šte. 3. in 4. Tega lista, ki izhaja po štirikrat na leto pod uredništvom profesorja veronauka č. g. Antona Kržiča v Ljubljani, bi sploh v nobeni slovenski hiši, kjer se pečajo stariši z vzgojo otrok, pogrešati ne smeli. „Krščanski Detoljub“ stane na leto samo 40 kr. in prinaša, da-si je namenjen starišem, oziroma vzgojnikom, v prilogah tudi otrokom obilo in lepe dušne hrane, n. pr. „Angeljček“ itd. Blago podjetje zasluži vsestranske podpore.

**) Tu bi priporočal starišem „Giontinijevo knjižnico za otroke“, katere stane izvod samo 6kr. in ima tudi prav lepe podobe. Nadalje „Šestdeset malih povestij za otroke“, spisal Janko Leban (cena 16 kr.); „Iskrice“, zbirka pesmij in povestij (trije zvezki po 10, 15 in 25 kr.).

treba otroka tudi po vsebini pripovedovanega izpraševati. Na tak način se otrokove duševne moči vedno bolj razvijajo, otrok se uči misliti.

Vadi otroka tudi v računstvu. Da pa bo znal kdaj dobro in hitro računati, tega ne dosežeš s praznim štetjem ali brojenjem od jedne do sto, ali s tem, da ga učiš poštevanke ali „einmaleins“. To je napačno. Posamezne številke ne smejo biti le prazen glas, ampak treba jih je zvezati s pojmi. Otrok si mora vedeti število predstaviti, le tedaj bode računstvo njemu in šoli v korist. Vzemi torej za prve vaje v računanju orehe, jabolka, fižol in druge jednake reči. — Vidiš, Nace, tukaj na mizi sta dve jabolki, če še sedaj jedno pridenem, koliko jih je pa potem? Ali pa v žepu imaš tri orehe, pa jednega ž njega vzameš, koliko jih je še v žepu?

Otroka je dobro tudi po kaj majhnega poslati, n. pr. po žemljo, po šibice itd. ter reči: Za jedno škatljico šibic moraš dati jeden krajcar (vinar), koliko pa bodeš moral dati za dve škatljici?

Toliko se mi je zdelo potrebno omeniti o tem, kako naj stariši otroke za šolo pripravljajo.

Tudi nekatere Kleinmayr & Bambergove „Pravljice s podoba mi“ so za otroke v predšolski dobi kaj primerne. Cena jim je različna od 15—50 kr. Vse tu navedene knjižice se dobé v vsaki večji knjigotržnici na Slovenskem. V Kleinmayr & Bambergovi zalogi izide še v teku letošnjega poletja precej obširna zbirka basnij z naslovom „Zlate jagode“, katero je spisal in sestavil slovenski mladini pisatelj pričujoče knjižice. Ker bode omenjena zbirka obsegala blizo 200 krajših in daljših zivalskih in rastlinskih povestic, mislim, da bode tudi to delce starišem za njihove namene dobro došlo! — Da se krivo ne razumemo: Iz tu navedenih in sličnih knjižic je zajemati starišem samo s n o v za svoje pogovore z deco predšolske dobe.

Otroci morajo redno v šolo hoditi!

„Prva potreba je, da otroke radi v šolo pošiljate. Prisiljena reč ne stori dobrega. Drugo je potrebno, da jih vsak dan skrbno pošljete. Slomšek.

Da more šola na izročeno jej mladino v vzgojnem oziru uspešno uplivati, je nadalje potrebno, da stariši otroke kolikor mogoče redno v šolo pošiljajo, zakaj ni ga zlâ, ki bi tako pogubno oviralo pouk, nego neredno šolsko obiskovanje.

Neredno šolsko obiskovanje stori, da otrok v posameznih šolskih predmetih zaostaja; znanje, koje si pri takem obiskovanju pridobi, podobno je verigi, katera na več krajih nema členov ali obročkov. Sami odlomki posameznih věd brez vezi, katere pa otrok tudi hitro pozabi in tako mu šola prinaša le malo ali nikakšne koristi. Zakaj pri slabem in nemarnem šolskem obiskovanju učitelju ni moči doseči vidnih uspehov.

„Toliko in toliko let je hodil moj deček v šolo, a zdaj ne znâ niti najložjih računov izračuniti!“ Tako slišiš vsklikniti često tega ali onega očeta — a pri tem mož ne pomisli, da je njegov otrok največ šolskega časa prebil na paši pri živini ali pa na polji med delavci, ne pomisli, koliko potov je imel radi otrokovega slabega obiskovanja, in da je moral plačati radi tega tudi precej goldinarjev glôbe ali je pa več kazni celó z zaporom odslužil.

Pa ne samo, da šola takemu otroku, ki jo neredno obiskuje, malo pomaga, marveč tako neredno šolsko obiskovanje ima tudi v npravstvenem*) oziru

*) Npravstvenost = vedenje, obnašanje.

za dotičnega otroka in včasih za vso šolo zelo slabe nasledke.

Kaj sliši otrok, ki namesto, da bi šel v šolo, v družbi z odraslimi poljska dela opravlja, ali se pa po pašah klati? Dobrega nič, pač pa neslane, pregrešne pogovore, prisvoji si različne razvade in zarobljenosti ter take nečednosti prinese potem — ako se mu po dolgem izostanju vendar-le poljubi pogledati v šolo — s seboj, trosi je ondi med tovariše svoje in tako včasih cel razred, dà, često vso šolo okuži. Saj pravi pregovor, da jedna garjeva ovca vso čredo natrkne.*)

Tega se tudi učitelj na jesen takoj prepriča. Čisto izpremenjeni, da ne rečem divji, pridejo otroci v šolo, zlasti oni, ki so bili v poletnem času postavno oproščeni. Njihovo vedenje je surovo in netesano, celo naproti učiteljem, in dolgo časa preteče, predno se tak otrok zopet šolskemu življenju privadi.

Naj bi si vendar stariši vzeli k srci prelepe besede Slomšekove, ki se glasé: „Stariši, ki otroke namesto v šolo, le na pašo pustijo, niso vredni, da živijo. Kaj pomaga, kadar se živinče lepo redi, otroci pa poživinijo.“

Iz vsega tega je pač dovolj jasno, da sedaj obstoječe šolske olajšave, katere otroka na kmetih v poletnem času obiskovanja šole oproščajo, niso tako velika sreča, kakor se navadno misli, ne za stariše, še manj pa za otroke. Zakaj iste mnogo pripomorejo k temu, da šolska mladina postaja vedno suroveja.

Stariši, če le količkaj premorete, ne poslužujte se teh olajšav ter pošiljajte tudi v poletnem tečaju svoje otroke v šolo.

Predno končam to poglavje, mislim, da ne bode odveč, ako navedem nekoliko postavnih določil, ti-

*) „Natrkniti“ je Slomškov izraz in pomeni toliko kakor „okužiti“.

čočih se šolskega obiskovanja. Najvažnejši pri tem se mi zdé vzroki oziroma izgovori, kateri so pri šolskih zamudah postavno opravičeni.

Prvi taki vzrok je bolezen otrokova. Ako otrok zboli, stariši ne morejo za to.

Drugi postavni vzrok je bolezen starišev ali njih namestnikov, ako je namreč dokazano, da potrebujejo otroka v postrežbo. Zamuda otrokova, ki je bil recimo pet dni na paši, se ne more nikakor opravičiti, četudi so bili njegovi stariši v tem času bolni; zakaj dokazano mora biti, da je bil otrok neposredno bolnim starišem v pomoč.

Tretji postavno opravičeni izgovor zamude je slabo vreme, ako bi otroci v njem utegnili zboleti. Pametni stariši torej otroka v slabem in hudem vremenu ne bodo silili v šolo, zlasti, ako je otrok bolehen in slaboten ter je pot do šole dolg. Slabo vreme je tudi zeló velik mraz.

Četrty postavni izgovor so tako slabi potje, da se ne more hoditi po njih. Vzrok slabih potov je lahko povodenj, velik sneg itd.

Ako je otrok več dni zadržan, da ne more v šolo (bolezen itd.), naj stariši to ali sami, ali pa po kaki drugi zanesljivi osebi učitelju naznanijo. Dobro je poslati učitelju listič, na katerem je zabeleženo, zakaj otroka ni v šolo. Večkrat se je namreč že pripetilo, da so dobili stariši opominski list, četudi je bila zamuda njihovega otroka postavno opravičena.

Učenec Franc Masten je n. pr. bolan, toda njegovemu učitelju se to ni pravočasno naznanilo; postavil je torej pri spisovanju „izkaza šolskih zamud“ otrokove zamude mej neopravičene poldneve, ker tudi v šoli od otrok ni mogel zvedeti pravega vzroka Fr. Mastenovega izostajanja.

Očeta dotičnega učenca sicer ne zadene kazen, ako vzrok zamude kasneje vsled opominskega lista krajnemu šolskemu svetu naznani. Toda pot je vendar le imel, kateri bi si bil prihranil, ako bi bil v tej stvari o pravem času potrebito ukrenil.

Ljubi čitatelj teh vrstic, ki imaš izvrševati častno in težavno nalogo starišev! Znani so ti sedaj razlogi ali vzroki, kateri opravičujejo izostanje tvojega otroka. Gotovo ti ni celó po godu, da ni med temi vzroki še vsaj jeden naveden, zakaj jaz vem, da pri svojem gospodarstvu včasih ne moreš drugače, kakor da svojega otroka jeden ali dva dni doma podržiš, da ti tu in tam kaj pomaga. „Na družino se ni vselej zanesti“, tako praviš in prav govoriš.

No, ako je tvoj otrok drugače vedno in redno hodil v šolo, ako se je pridno učil, gotovo ti šolske oblasti radi jednega ali dveh dnevov ne bodo neprilik delale. Samo treba je, da se o tej reči z učiteljem prej dogovoriš. Pri njem dobiš gotovo povoljnega pojasnila.

In s tem končam pojasnjevanje o šolskem obiskovanju. Ne morem pa tega storiti drugače, kakor da bi te pri tej priliki resno ne prosil: Ne upiraj se nikdar in nikjer ukazom šolskih oblastij, ako hočeš, da ti ne bode kedaj žal. Postava je postava, njej smo podredjeni vsi, učitelj ravno tako, kakor stariši s svojimi otroki; zakaj sv. pismo pravi: Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga, katere pa so, so od Boga postavljene. Zatorej, kdor se ustavlja oblasti, božji naredbi se ustavlja. Kateri pa se ustavljajo, sami sébi pogubljenje nakopavajo. (Rim. 13. 1. 2.)

Ne jemljite otrokom zaupanja do učitelja in šole!

Stariši, ako jemljete svojim otrokom zaupanje do učitelja, s tem največ le njim (namreč otrokom) škodujete, učiteljem pa delo obtežujete. Kakor učitelji otroke le spoštovanja, ljubežen in pokorščino do starišev učimo, tako je tudi vaša dolžnost, da isto gledé učiteljev storite.

I. Lapajne.

Tretje, kar bi pri stariših želeli, je to, da o učiteljih*) in šoli vpričo otrok vedno lepo in spoštljivo govoré. Otrok mora imeti zaupanje in ljubezen do šole; zakaj spoštovanje do učitelja je glavni temelj, na kateri se zida vzgoja mladine. Učiteljeva podoba mora biti pred dušo otrokovo popolna, čista in nedotakljiva.

„Srečen, presrečen je otrok“ — pravi imenitni nemški pedagog Kellner — „ki vidi v svojem učitelju skupino vseh čednostij, ki misli: če vsi lažejo in vkanjujejo, moj učitelj ne; če je celó moj oče pijanec, moj učitelj ne prekorači nikdar meje dostojnosti; če živijo moji stariši v vednem prepiru, moj učitelj je miroljuben“.

Isti vzgojitelj pripoveduje, da mu je pokazala majhna deklica nekóč v svoji knjigi na mesto, zeló tenko s svinčnikom zaznamovano, rekóč: „Vidite, tu-le sem so naš gospod učitelj s prstom prijeli!“

Kakó zeló je spoštoval ta otrok svojega učitelja, lahko si mislimo; zakaj takorekoč sveto se mu je zdelo mesto, katerega se je dotaknil on, deklici v knjigi pri pouku nekaj kazáje.

*) Da imam v mislih tù tudi duhovne učitelje ali katehete, razume se pač samo ob sebi.

Boljšega si učenec misli učitelja, več bo zdala njegova hvala in graja. Če pa začne otrok nad učiteljevo npravstveno vrednostjo dvomiti, in če začne zaupanje omahovati, pojema tudi upliv učiteljeve besede, hvala in graja ne dosežeta svojega namena, in to, kar bi doseгла drugače ljubezen, more sedaj le največja strogost površno doseči.

Spoštovanje do učitelja, pobožna vera v njegovo popolnost sta torej veliki pospeševalki vzgojnega delovanja, in če so vzeli stariši sè svojim nepremišljenim besedovanjem otroku ljubezen in zaupanje do šole, vzeli so mu skoraj vse, kar so mu sploh odtegniti mogli. „Izpodkopavanje ugleda učiteljevega je v naših očéh največji greh v vzgoji. Torej kdor si roditelj, roko na srcé!“ *)

In kako pogosto se zabavlja pred otroki na neprevidni način o učiteljevi osebi, kako često se vse, kar on zapové ali zaukaže, brezpametno imenuje in temu, kar zahteva, na robati način odreče.

Slabosti imamo vsi, tudi učitelji. Ali zakaj te pregreške pred deco razkladati? Čemu kratiti pri otrokih čast in poštenje učitelju, ki mora biti ves čas šolskega obiskovanja v otrokovih očéh čislana oseba? Kaj dosežete s tem, ljudje božji? Ste li vi brez slabosti?

„Kdo bo neki tako ozkosrčen, takó hudó še pa vendar ni, da bi otrok radi nekoliko besedic, koje črhnem v pričo njega o učitelju, izgubil že vse spoštovanje do šole in učitelja.“ Tako me morebiti zavrne ta ali oni.

Res je, prvokrat morebiti ne, a počasi si bode vendar-le mislil to ali ono o svojem učitelju, zlasti, če bode večkrat navzoč pri pogovorih čez učitelja in šolo zabavljajočih.

*) Ivo Trošt v „Učit. Tovarišu“.

„Ko sem še hodil v domačo šolo,“ tako pripoveduje Raumer v svoji zgodovini vzgoje, „grajal je moj oče nekoč v moji navzočnosti način, kako je učitelj prirezoval peresa, in ta majhna graja je povzročila, da sem začel prvokrat dvomiti nad popolnostjo svojega učitelja.“

Spoštovanje in ljubezen mladine je tedaj učitelju pri njegovem težavnem delovanju potrebna. A, ko bi pač starišem dovolj natanko pojasniti mogli, da nečemo spoštovanja morebiti iz same prevzetnosti ali iz golega samoljubja, da ne zahtevamo taistega toliko v svojem, temveč v interesu*) njihovega najdražjega zaklada, v interesu njihovih otrok.

Pripoveduje se, da je Friderika Velikega, ko je bival ta nekaj časa v Gorenjej Lužici, srečal nekoč stari vaški učitelj Jenke. Ta je kralja s toliko spoštljivostjo pozdravil, da je vladar obstal ter nagovoril učitelja.

Nagli in odločni odgovori moža ugajali so Frideriku tako, da je obljubil, obiskati njegovo šolo.

Več tednov je od tistega časa minilo in stari učitelj je bil že skoraj pozabil kraljeve obljube; kar se odpró nekega dné vrata, in v temotno šolsko sobo stopi nepričakovan kralj ter pozdravi zeló prijazno učitelja in otroke.

Učitelj privzdigne leno svojo čepico, katero je nosil v šoli vedno na glavi ter nadaljuje v poučevanju ne zmenivši se več za navzočega vladarja.

Dolgo je poslušal Friderik Veliki poučevanje vaškega učitelja Jenkeja. Nazadnje se ves zadovoljen vzdigne ter zapusti šolo, srčno pozdravlja učitelja, ki mu pa zopet le s površnim kimanjem glave odzdravi. Vendar pa spremlja visokega obiskovalca pred vrata, in tukaj vpraša kralj, kateremu se je hladno

*) Interes = korist.

vedenje v primeri ž njegovo prejšnjo spoštljivostjo čudno zdelo, po vzroku njegovega sedanjega vedenja.

„Veličastvo,“ odvrne učitelj sedaj zopet z največjo spoštljivostjo, „oprostite dobrohotno moje zares razžaljivo vedenje; toda bodite uverjeni, če bi moji otroci v šoli vedeli, da je kdo na svetu več, kakor sem jaz in da se moram tudi jaz komu klanjati, bilo bi po mojem ugledu in že takoj jutri bi se moral odpovedati svoji učiteljski službi.“

„Po takem imate čisto prav,“ smeje se kralj ljubeznivo, privzdigne klobuk ter se poslovi globoko zamišljen v to, kar je ravno doživel.

Da bi se učitelj, ki v pričo svojih učencev skaže dostojno spoštljivost svojemu deželnemu vladarju, moral že samo radi tega službi odpovedati, tega sicer ne verjamemo, pač pa nam ta dogodbica jasno priča, da je tudi učitelj Jenke dobro vedel, da brez spoštovanja svojih učencev ne bi mogel uspešno poučevati.

Stariše naj zanima to, kar se otrok v šoli uči.

Zanimanje štarišev do šolskega delovanja v otroku veselje do učenja.

Da more ljudska šola doseči kolikor mogoče svoj nameravani smoter ali cilj, treba je tudi, da se stariši doma zanimajo za to, kar se učé njih otroci v šoli.

Ako otrok vidi, da se oče, mati brigata za posamezne predmete, kojih se otrok v šoli uči, z večjo pridnostjo se jih bode poprijel in uspešnejše bode mogel napredovati ž njim učitelj.

Kako lepa prilika se ponuja starišem zvečer, osobito v zimskem času, kjer je navada, da še takoj ne prižgó luči, ko se zmračí, da svojega šolo obiskujočega dečka ali deklico poprašajo po tem ali onem, kar se godi v šoli. Prvokrat seveda ne bodo mnogo zvedeli od otroka, a prepričali se bodo, da bode začel isti kasneje brez njihovega prigovarjanja o šoli in učnih predmetih ter sploh o šolskem življenju pripovedovati to in ono.

Važen je tudi trenotek, ko pride otrok s pisмено sodbo o svojih pritrudih, pridnosti in vedenju iz šole domov, t. j. kadar prinese šolsko naznanilo. Od tega, kar porečejo stariši šolskemu naznanilu, zavisno je često vse veselje do učenja, torej ves nadaljni uspeh pri učenju otroka.

Nekateri stariši podpišejo naznanilo in še niti ne pogledajo, kaj je v njem napisano. Otroci teh starišev si gotovo ne bodo prizadevali v šolskih predmetih napredovati, saj vedó, da je starišem vse jedno, imajo li dobre ali slabe rede ali znake v šolskem naznanilu.

Prav hvalevredno je ravnanje tistih roditeljev, ki otroka, ko prinese šolsko spričevalo, spodbujajo k marljivosti in vztrajnosti ter mu obljubijo tudi kakšno darilo, ako si do prihodnje razdelitve izboljša svoje naznanilo. Pisatelj teh vrstic pozna nekoliko takih vrlih starišev. Škoda, da jih ni več!

Zanimanje do šolskega delovanja kažejo stariši tudi s tem, da poprašajo svojega otroka večkrat tudi po pismenih nalogah, katere učitelj otrokom na dom daje. Skrbijo tudi, da se more učenec doma učiti, kar se mu je naložilo v šoli. Šele, ko je vse stvari za šolo vestno opravil, naj mu dadó kak domači opravek. Tudi ga naj ne pošiljajo v šolo, da ga ne bi vprašali, je li vse storil, kar se mu je naročilo v šoli. Ko otrok izdeluje domače naloge, naj

stariši včasih pogledajo, kako je izdeluje. Zeló umestno je, slabo in površno izdelane naloge še enkrat pisati dati.

Nekateri šolski predmeti delajo otrokom posebno mnogo težkóč, tako n. pr. učenje katekizma učenecem, ki se težko iz glave učé, istotako učenje pesmic na izust. Tú stariši prav dobro storé, ako otrokom pri učenju doma pomagajo.

Ako je sestavek, ki si ga mora učenec zapomniti od besede do besede, dolg, razdéli mu ga v majhne oddelke. Naj se nauči najprej prvi odstavek popolnoma, potem še le naj prične z učenjem drugega i. t. d.. dokler ne ostane vsa tvarina otroku v spominu. Ti pa ga vestno izprašuj odstavek za odstavkom in nazadnje o vsej tvarini.

Vem, da s tem od starišev zahtevam skoraj nekoliko preveč in da nimajo vsi za navedeno ravnanje tudi potrebitega časa in zmožnostij. Toda ti moji nasveti veljajo le onim starišem, pri katerih tako pospeševanje šolskega delovanja ni nemogoča stvar.

Poprašajte pri učitelju večkrat po svojem otroku!

Važno je tudi, da se stariši večkrat v letu sami oglasé pri učitelju, da zvedó iz prvega vira, kako se vede in napreduje njihov otrok Rajmund Čuček *)

Naposled še jedno željo in sicer to-le:

Stariši naj stopijo včasih k učitelju poprašat, kako je ž njihovim otrokom, osobito naj učitelja pri

*) V „Slov. večernicah“ družbe sv. Mohorja za l. 1890. je priobčil profesor Raj. Čuček izvrsten članek o vzgoji, ki se glasi:

prvem pohodu otroka v šolo ter sploh v začetku vsakega šolskega leta opozorijo na mogoče posebnosti, pogreške telesne ali duševne ter na razna svojstva otrokova sploh.

Niti dve človeški naravi nista jednaki. Tisočero so sestavljeni dari in zmožnosti otrokove; vsak ima druge strani, katerih se je treba lotiti učitelju pri vzgoji, ako hoče ž njim napredovati. To posebnost otrokovo in človeško sploh imenujemo osobnost ali „individualnost“.

Učitelj ne more in ne sme ravnati z vsemi otroki jednako; pri enem stori oster pogled več kakor pri drugem kaka večja kazen, recimo zapiranje ali podržanje po šoli. Učitelju se je treba torej pri svojem delovanju ozirati na osobnost otrokovo. To pa mora pri vsakem gojencu prej dobro poznati, jo več časa in natanko proučevati.

Kdo pa pozna bistvo otrokovo bolje od njegovih starišev?

Migljaji in poročila, katera učitelji od starišev v tej reči dobé, so jim dobrodošli in dragoceni doneski k spoznavi gojenca.

Nasprotno pa je tudi za stariše dobro vedeti, kako se uči in vede njih otrok v šoli in kako naj ravnajo ž njim doma, da bode v pouku bolje napredoval.

Res je sicer, da prinese otrok štirikrat na leto starišem šolsko naznanilo, iz katerega tudi mnogo izvedó — toda večkrat je treba starišem o učenčevem bistvu kaj takega povedati, kar se ne more zapisati v naznanilo, ki je namenjeno kakor za roke starišev, tako tudi za roke otrokove. Otroku pa — to si

---

Stariši, dobra odgoja je vašim otrokom največji zaklad! Ta prekoristen spis — iz katerega sem vzel zgóraj navedene besede — zares zasluži, da ga pazljivo in večkrat prečita vsak slovenski oče, vsaka slovenska mati.

dobro zapomni, čitatelj dragi — ni treba zmirom vsega vedeti, kar stariši z učiteljem o njem govoré.

Pa ne samo, da bode otrok, katerega stariši se pri učitelju ali katehetu večkrat oglasé, v šolskih naukih bolje napredoval, marveč on bode postal v obče pridnejši. Otrok namreč dobro vé, da njegovi stariši, ako se pogovarjajo z učiteljem ali katehetom, vedó, kakšen je v šoli; vé pa tudi, da stariši učitelju in katehetu povedó, kakšen je doma. To pa veliko pomaga, in marsikateri otroški pregrešek (laž itd.) se na tak način prepreči.

Večkrat se sicer prigodi, da stariši pozvedujejo po svojem otroku, toda ne na pravem mestu. Izprašujejo namreč kaj radi druge učence, češ: „Kakó pa je kaj z ‚našim‘ v šoli: je li že bil kaj kaznjen, tepen? itd.“ Na to se jim kaj različno odgovori; a vsa takova poročila otrók niso verodajna in zanesljiva.

Ako hočeš zvedeti o svojem otroku čisto resnico, potrudi se k učitelju, tu boš zvedel vse, dobro in slabo o svojem ljubljencu. Zvedel boš tudi, kaj se ima ukreniti, ako napredek ni dovoljen, ako nravno vedenje ni dostojno. Ne misli, da s takim popraševanjem učitelja nadleguješ. Nikakor ne! Le vesel še te bo učitelj, saj vé, da takovi pogovori utrjujejo in pospešujejo med učitelji in stariši za šolsko vzgojo toli potrebno slogo.

* * *

Vem, draga mati, dobri oče, da si pazljivo prečital pričujočo mojo knjižico; prav rad ti tudi verjamem, da si me umel v vsem, kar sem ti o njej razložil; toda radi boljšega pregleda ti hočem vendar-le vso vsebino knjižice ponoviti in sicer s temi-le kratkimi pravili:

I. Najboljše blago, katero morejo stariši svojim otrokom zapustiti, je dobra in pametna vzgoja.

II. Ker pa stariši iz raznih vzrokov ne morejo voditi vzgoje otrok sami, zato jim pomaga pri tem imenitnem delu šola sè svojimi učitelji.

III. Domača hiša in šola sta toraj najvažnejši vzgojni napravi, kateri pa z vzajemnim in sè složnim delovanjem dosežeta lepe uspehe v izreji otrok.

IV. Da se pa doseže toli potrebno sporazumljenje med domačo hišo in šolo, treba je, da roditelji

1. svoje otroke kar najbolje za šolo pripravljajo in vzbujajo v njih veselje do šole;
2. da otroke pridno in redno pošiljajo v šolo;
3. da govore pred otroki o učiteljih in šoli vedno lepo in spoštljivo;
4. da se zanimajo za to, kar se uči otrok v šoli;
5. da večkrat poprašajo pri učiteljih po svojem otroku.

S temi pravili in pa s prisrčno željo, da bi se stariši pri vzgoji svojih otrok vsaj nekoliko po njih ravnati hoteli, končam skromne svoje vrstice ter še dostavljam:

Delujmo složno, trudimo se skupno, da vzgojimo iz naše mladeži dobre kristijane in zveste državljane ter da bodemo mogli z mirno vestjo reči:

Mladina, ti si naše veselje, naš ponos, mladina,
ti si v resnici up in nada boljše bodočnosti!

